

були 16 сортів пшениці м'якої озимої з різних селекційних установ, які за тривалістю вегетаційного періоду належать до різних груп стиглості, а саме: ранньостиглі (Миронівська ранньостигла, Білоцерківська напівкарликова, Знахідка одеська, Кольчуга), середньоранні (Золотоколоса, Чорнява, Щедра нива, Лісова пісня), середньостиглі (Антонівка, Єдність, Відрада, Миронівська 61, Столична) та середньопізні (Вдала, Добірна, Пивна). Зимостійкість оцінювали в польових умовах за відношенням кількості рослин, що перезимували до їх кількості перед входженням в зиму. Класифікація проводилася таким чином: дуже висока зимостійкість (понад 90 %), висока (71-90 %), середня (51-70 %), низька (31-50 %) та дуже низька (до 30 %).

Слабкий розвиток рослин пшениці на початку входження в зиму (фаза початку листоутворення), був пов'язаний із пізнім строком сівби, чому сприяла літньо-осіння посуха. Агрометеорологічні умови зимового періоду 2016-17 рр. були задовільні для перезимівлі пшениці озимої. Температурний режим був близький до середньобагаторічних показників.

Встановлено, що найвищий відсоток виживаності рослин спостерігався у сорту Щедра нива (97,5 %), а найнижчий – у сорту Єдність (86,9 %) за середнього показника по досліді – 94,7 %. Відсоток перезимівлі у сорту-стандарту Лісова пісня становив 96,4 %, що поступається сортам Щедра нива (97,5 %), Вдала (96,6 %) і Кольчуга (96,5 %).

Результати досліджень свідчать, що більшість сортів відносяться до групи з дуже високим рівнем зимостійкості. Лише сорт Єдність, маючи відсоток перезимівлі на рівні 86,9 % належить до групи з високим рівнем зимостійкості.

Аналіз зимостійкості свідчить, що досліджувані сорти пшениці м'якої озимої віднесені до груп з високим та дуже високим рівнем зимостійкості. Однак сприятливі гідрометеорологічні умови, що склалися в період досліджень, не дають можливості зробити кінцеві висновки, щодо реальних показників рівня зимостійкості.

УДК 338.43:636.4 (410.1)

Свиноус І.В. - науковий керівник, д-р екон. наук, професор

Білоцерківський національний аграрний університет

Хахула Б.В., аспірант

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СВИНАРСТВА В АНГЛІЇ

Свинарство є однією з основних галузей сільського господарства Великобританії та на відміну від багатьох інших вона не підтримується державою чи субсидіями Європейського Союзу.

За даними «Сільське господарство у Великобританії в 2016 році», загальне поголів'я свиней у Великобританії зросла на 2,7% з 4,7 млн. голів в 2015 році до майже 4,9 млн. в 2016 році. Основна причина – зростання на 2,9% кількості свиней, які перебувають на відгодівлі.

Виробництво свинини зросло на 3,0% в 2016 році в порівнянні з 2015 роком і становить 887 тис. тонн. Основними чинниками є зростання забою свиноматок і кнурів (4,9% в 2016 р. проти 2015 р.) та збільшення ваги тварин на забої.

Дана обставина викликана зниженням прибутковості виробничо-господарської діяльності спеціалізованих виробників продукції свинарства більш ніж в 2,2 рази та становить у 2016 році в середньому £ 22000 в розрахунку на одне фермерське господарство. Погіршення умов господарювання було зумовлене зниженням ринкових цін на 2% в 2016 році проти 2015 року та становить £ 1,13 кг. При цьому необхідно зазначити, що в 2015 році спостерігалось падіння цін на 17% проти 2014 року.

При цьому спостерігається підвищення рівня витрат за рахунок зростання вартості вхідних матеріальних ресурсів. Виробничі витрати у свинарства Великобританії на 5 пенсів / кг вище середнього показника по ЄС.

Але визначним чинником було зниження закупівельних цін на внутрішньому ринку Англії, який був викликаний, в першу чергу, імпортом більш дешевших м'ясних продуктів з інших європейських країн. Необхідно зазначити, що виробники продукції свинарства країн Європейського Союзу здійснюють свою діяльність з дотриманням більш поміркованих екологічних правил в порівнянні з британськими. Також негативний вплив на прояв такого становища здійснив значно вищий курс британського фунта в порівнянні з валютами європейських країн.

Варто відзначити, що уряд Великобританії в законодавчому порядку приймає деякі заходи для підтримки галузі. Наприклад, є система грантів для шкіл і лікарень для закупівель місцевої продукції.

Нині британські фермери, виробники продукції свинарства, самостійно вирощують зернові культури, щоб знизити вартість кормів. Проте, значна кількість малих фермерських господарств припиняють свою виробничо-господарську діяльність. Перспектива британського свинарства – за висококонцентрованими інтегрованими фермами із власним виробництвом кормів та переробкою.

УДК 633.9:620.952

Хахула В.С., канд. с.-г. наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

МІСКАНТУС ГІГАНТСЬКИЙ – БІОЕНЕРГЕТИЧНА КУЛЬТУРА

В останні роки спостерігається тенденція щодо обмеження традиційної опалювальної сировини, що стимулює пошуки нових джерел енергії, використовуючи біоенергетичні культури для різних видів біопалива.

Серед широкого спектру найбільш продуктивних культур з високим адаптивним потенціалом є міскантус гігантський. Виробництво біоенергії з цієї культури розпочато в Данії і Німеччині з 1983-1987 рр. В Європі міскантус вважають низьковитратною рослиною для виробництва біопалива. Посадка міскантусу підтримується урядом, і фермери отримують щорічні субсидії для розвитку цієї культури. Під цією культурою зайнято 15000 га площ.